

[Gunnar Fog-Petersen.]

saa Godsejer Junker lidt stærkt tage til Orde for: at fastholde et Marked i Udlandet, som ellers andre vilde tage fra en, er næppe holdbart længere. Man kan for en kort Overgangstid forsøge at bringe et saadant Offer for at bevare Markedet, men som Forholdene udvikler sig ude i Verden, og som de har været i mange Aar, bør man ikke vedblive med noget saadant; thi det Tab, man derved paafører Samfundet, faar man højst sandsynligt aldrig Vederlag for. Endelig er Forholdene ikke anderledes, end at hvis der skulde komme Mulighed for en øget Eksport til lønnende Priser, saa tager det jo ikke inden for Landbruget saa forfærdelig lang Tid at øge Produktionen igen.

Jeg vil gerne pege paa dette, thi man kan ikke andet end vende sig imod den lidt sorgløse Tendens, der gør sig gældende fra officiel Side inden for dansk Landbrug, hvor man ganske roligt lader til at mene, at det kommer nok igen paa den gamle Maner, naar blot vi holder ud. Det er endnu ikke lykkedes nogen at pege paa eet eneste Moment, som blot vil sandsynliggøre dette, og derfor er der intet Hold i Talen om, at dansk Landbruger er i Stand til at beskæftige en væsentlig større Del af Danmarks Befolkning i Fremtiden, end det gør i Øjeblikket. Der kan naturligvis peges paa uheldige Forhold hist og her, hvor man i afsides Egne har vanskeligt ved at faa Arbejdskraft, men jeg nærer ingen som helst Tvivl om, at der fra Regeringens og Regeringspartiernes Side er den mest redelige Vilje til at bøde herpaa gennem Ændringer i Anvisningssystemet, hvor dette maatte tiltrænges. Talen om, at dansk Landbrug vilde være i Stand til at optage det kommende Fødselsoverskud eller de arbejdsløse og beskæftige dem, har uden Tvivl mere hjemme i Fantasiens Verden end i Virkelighedens. Hele den Befolkningsforøgelse, som vort Samfund har præsteret fra Aarhundredskiftet til i Dag, ca. 1 Million Mennesker, er gaaet til Byerhvervene, og Udviklingen andre Steder i Verden tyder i allerhøjeste Grad paa, at man ved mindre menneskelig Arbejdskraft er i Stand til ud af Jorden at præstere en stadig større Produktion.

Derfor maa vi, naar vi vil tænke paa at lægge vore Forhold til Rette i Fremtiden — det skal Valutaloven jo ogsaa bruges til, hvis den bruges rigtigt, og det skal kommende Overgangslove forberede og omsider gennemføre — være klar over, at vi har en stor Samfundsopgave inden for vort Land med at skaffe Beskæftigelse til Ungdommen ved Byerhvervene, og at vi

i Landbruget maa ændre vort Syn paa Sagen, opgive den Opfattelse, som har været gældende hidtil, at den dygtigste Landmand var ham, der forstod at investere den størst mulige Kapital i sit Brug, at udvide sit Brug og udvide sin Produktion til det mest mulige. Vi maa ind paa den Opfattelse, at den dygtige Landmand er ham, som kan producere Raavarerne billigst muligt inden for sin Virksomhed — hvad der nu altid har været Vidnesbyrd om, at en Landmand var dygtig; i langt højere Grad end hidtil maa man have Opmærksomheden bortledt fra den store Produktion, fra Konkurrencemomentet mellem min Nabo og mig i Retning af at holde store Besætninger, at komme op paa store Svineleveringstal og høje Mejerileveringstal. Konkurrencen maa i Stedet for gælde, hvem der kan levere den mest udprægede Kvalitetsvare, hvem der har de sundeste, de rene, tuberkelfri Besætninger, den fineste Stald, hvem der kan give det bedste Grundlag for et Reklamesalg af vore Varer i Udlandet. Thi det, vi maa regne med i Fremtiden, bliver, at dansk Landbrug i Udlandet kun kan sælge, hvad vi er i Stand til at købe os Ret til at sælge, og hvad vi derudover kan faa et Marked for ved at have en Kvalitetsvare, der foretrakkes for sin Kvalitets Skyld. Det vil henvise os til i størst mulig Udstrækning at bygge paa, hvad vi kan faa ud af Landets Jord, og at indrette os med de Brugsstørrelser, vi har her i Landet, med den kommende Udstykning for Øje, saa at Brugene i videst mulig Udstrækning kan bygge paa deres egen Produktion. Det, vi skal købe i Udlandet til Støtte for vor Produktion, bør ikke være andet, end hvad der er nødvendigt for at faa det bedst mulige økonomiske Udbytte ud af det, vi selv producerer.

Et Landbrugsprogram i den Retning vilde være det rationelle i Øjeblikket og vil sikkert ogsaa blive det i Fremtiden, og jeg vil gerne benytte Lejligheden til at opfordre Landbrugsorganisationernes Mænd til at gaa ind i et positivt Samarbejde med Regeringen for at finde praktiske Udveje til Gennemførelse af en saadan Ordning i Fremtiden.

For nylig har Statsministeren spurgt Landboforeningerne, hvad der skulde gøres for Landbruget her i Landet, og Landboforeningerne har givet et Svar derpaa i en Række Punkter, som i meget ringe Grad peger paa denne Side af Sagen, men nærmest maa siges at være et Udtryk for, hvad en politisk Opposition kunde ønske at Statsministeren skulde foretage sig over for Land-